

WE KIEZEN VOOR EEN MODERN ERFGOEDBELEID

Draaide erfgoedbeleid tot voor kort nog vooral om monumenten, anno nu gaat het ook om het verhaal. Moderne erfgoedzorg kan bovendien invulling geven aan grote maatschappelijke vraagstukken zoals verduurzaming, sociale cohesie, kwaliteit van de omgeving voor inwoners en toeristen en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. En dat natuurlijk op een duurzame manier, zodat ook

de generaties na ons dat erfgoed kunnen blijven gebruiken.

Gemeenten werken steeds meer samen op regionale schaal om erfgoedbeleid vorm te geven en uit te voeren. Via participatie van bewoners en allerlei betrokkenen, blijven we de komende jaren ons erfgoed ook onder de aandacht

brengen zodat we dat blijven waarderen. We denken mee en durven te kiezen voor compromissen mét kwaliteit. Ook ondersteunen we bij het inbedden van een breder cultureel erfgoedbeleid in omgevingsvisies en omgevingsplannen van onze leden.

KOMENDE JAREN INVESTEREN WE (EXTRA) IN

- naorlogs erfgoed – wederopbouw en Post 65
- duurzame monumenten
- verduurzaming in beschermde gezichten
- historische interieurs
- mobiel erfgoed
- erfgoedevenementen

WE BLIVEN EXPERTISE ONTWIKKELEN

Urgente opgaven, breder adviseren, de komst van de Omgevingswet en bijbehorende nieuwe werkwijzen: komende jaren maken we extra tijd vrij voor opleiding en training. Zo vergroten we onze kennis en vaardigheden. Niet alleen op inhoud, maar ook op het gebied van gespreksvoering en presentatievaardigheden. We investeren in jong talent en bouwen onze leer- en ontwikkelgroep het Fundament verder uit. Ook breder leren we van elkaar, onder meer tijdens intervisiebijeenkomsten.

Gelders Genootschap staat al 103 jaar voor instandhouding en bevordering van de schoonheid van stad en land.

We adviseren over bouwplannen, erfgoed, herbestemming en transformatie, landschap, inrichting van de openbare ruimte, erven, leegstand en krimp, stedenbouw en planologie, energietransitie, landgoederen en buitenplaatsen en infrastructuur.

Ook ondersteunen we gemeenten bij de invoering en uitvoering van de Omgevingswet, participatietrajecten, beleidsontwikkeling en beleidsprocessen.

Blijf op de hoogte van onze activiteiten en projecten via geldersgenootschap.nl.

ONTWERP
Andrea Sinke

FOTOGRAFIE
Erwin Zijlstra

Gelders Genootschap

Zypendaalseweg 46
6814 CL Arnhem

+31 (0)26 442 17 42
info@geldersgenootschap.nl

www.geldersgenootschap.nl

partner in
omgevingskwaliteit

SAMENVATTING BELEIDSPLAN 2022-2026

DURVEN KIEZEN VOOR SCHOONHEID

Al ruim 100 jaar dragen wij als Gelders Genootschap met onafhankelijk en deskundig advies positief bij aan de schoonheid van stad en land. Dit maatschappelijk belang staat in ons werk altijd voorop.

Als vereniging van gemeenten in Gelderland en (een aantal in) Noord-Limburg, ervaren wij – net als onze leden – dat grote maatschappelijke opgaven grote impact hebben op de ruimtelijke kwaliteit en op ons erfgoed. Denk alleen al aan de transities in energie en landbouw, verduurzaming, klimaatadaptatie, biodiversiteit en de woningbouwopgave.

Natuurlijk blijven wij net als voorgaande jaren zoeken naar de optimale balans tussen het realiseren van deze maatschappelijke opgaven en het behouden of toevoegen van (omgevings)kwaliteit. We zien kansen, schetsen perspectief, delen onze expertise, helpen gemeenten regie voeren, vinden oplossingen en duiden omgevings- en erfgoedkwaliteit zo objectief en onderbouwd mogelijk.

Wat we moeten doen om ons land toekomstbestendig te maken, schuurt soms stevig met de kwaliteit en waarden die wij, onze leden of hun inwoners voor ogen hebben. We kennen het voorbeeld allemaal wel: windmolens helpen ons verduurzamen, maar trekken wel een zware wissel op het landschapsbeeld. Waarvoor kiezen we dan?

Meer dan ooit vraagt deze tijd om, met de blik ook op de langere termijn, bij het realiseren van maatschappelijke vraagstukken op te staan voor de schoonheid van stad en land. Veel is mogelijk. Maar niet álles kan, overal,

op elke plek. Worden bijzonder erfgoed of bijzondere ruimtelijke kwaliteit bedreigd? Dan helpen wij onze leden hun grenzen aan te geven. Ook dat kan horen bij de zorgplicht die gemeenten hebben, na invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2023.

Goede omgevingskwaliteit bereiken en in stand houden is een doel van de nieuwe Omgevingswet. Iedereen die iets verandert in de fysieke leefomgeving, is niet alleen verplicht om omgevingskwaliteit in stand te houden, maar moet die ook b ter maken. Daar ondersteunen wij onze leden de komende jaren graag bij!

Benieuwd naar ons
volledige beleidsplan?

Download dat hier
van onze website.

ONZE FOCUS RICHTING 2026

Als Gelders Genootschap kiezen wij voor de omgevingskwaliteit op de lange termijn. Richting 2026 focussen wij op:

WAARDEN DUIDEN

Om nieuwe opgaves in stad en land te realiseren, is het belangrijk dat inwoners, andere belanghebbenden en natuurlijk onze leden, kennis hebben over de ontstaansgeschiedenis en de culturele en ruimtelijke identiteit van een plek, landschap, regio of gebouw.

Wij brengen die kernkwaliteiten in kaart, maken (bijvoorbeeld) gebiedsbiografie n en duiden waarden. Op die waarden voortbouwen, helpt om met draagvlak en kwaliteit te vernieuwen. En om regie te kunnen voeren op alle ontwikkelingen die op gemeenten en regio's afkomen.

DIALOOG VOEREN

Visies, ambities en vergezichten op papier: die helpen om een stip aan de horizon te zetten voor een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving. Maar daarmee alleen komen we er niet.

Het gespre k met inwoners over schoonheid en ruimtelijke kwaliteit is cruciaal. Komende jaren willen wij dat debat meer initi ren en voeren, omdat we ervan overtuigd zijn dat we alleen s men tot goede en gedragen toekomstkeuzes kunnen komen. Ambities hebben geen kans van slagen als inwoners niet worden betrokken bij planvorming.

OMGEVINGSKWALITEIT BORGEN

We ondersteunen onze leden bij de invoering en uitvoering van de Omgevingswet, door te helpen bij ontwikkeling van beleid, processen en te adviseren over 'plannen'. Onze inzet: omgevingskwaliteit een volwaardige rol geven bij het maken van gebalanceerde afwegingen als keuzes lastig zijn. Wij houden natuurlijk rekening met de kaders en ambities van gemeenten en maken consequenties van keuzes op lokaal en regionaal niveau inzichtelijk. Vanuit onze onafhankelijke positie houden wij het oog op de lange termijn en komen we op voor de schoonheid van stad en land.

OMGEVINGS- KWALITEIT. LOKAAL EN REGIONAAL BETROKKEN EN ACTIEF

Veel maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken vragen om een regionale aanpak. Denk alleen al aan verstedelijking en de energie- en landbouwtransitie. Wij zetten onze lokale kennis en ervaring graag in voor die regionale planvorming. Daar richten we onze organisatie de komende jaren op in. Omgekeerd schakelen we dan natuurlijk ook weer van regionaal naar lokaal.

We organiseren regionale (ontwerp)ateliers en een jaarlijks debat met bestuurders.

Ook willen we kennisuitwisseling tussen ambtenaren van onze gemeenten faciliteren. Wij gaan de komende tijd in gesprek met gemeenten, provincies en regionale samenwerkingsverbanden om te verkennen wat wij vanuit onze expertise kunnen bijdragen en hoe we dat (samen) kunnen organiseren.

Op tijd in dialoog gaan over ruimtelijke ontwikkelingen is natuurlijk een prima idee. Dit bepleiten we al jaren. We helpen daar ook lokaal bij. Denk aan ondersteuning bij de invoering van omgevingstafels waar meerdere betrokkenen aanschuiven om initiatieven vanuit meerdere perspectieven te bespreken. We brengen onze kennis in en spelen graag een verbindende rol in ons uitgebreide netwerk van historische verenigingen, dorps- en wijkraden, maatschappelijke organisaties en natuurlijk gemeenteambtenaren.

Werken onder de Omgevingswet gebeurt straks vooral digitaal, via het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Via de samenwerkingsmodule in dit systeem doen we als Gelders Genootschap natuurlijk mee. Onze adviseurs worden hiervoor allemaal getraind.